

LEERPLAN ALEF (groep 3; 6-7 jaar)

Module **7**

Aantal lessen **4**

ש ב ת

SJABBAT

© JELED-NIK Afdeling Onderwijs

www.jeled.net

QAN	ALEF	BETH	GIMMEL	DALET	HEE	WAW
-----	------	------	--------	-------	-----	-----

Kijk voor meer info, spelletjes en activiteiten op www.jeled.net!

LES 1

Onderwerp: symbolen sjabbat

Benodigdheden:

- * kaarsen, kandelaars, lucifers, dekservet, kiddoesjbeker, druivensap, (moutse)challes, challekleedje, zout
- JELED.net * **bouwplaat sjabbat** (gekopieerd op dun karton, eventueel vergroot)
- JELED.net * **verhaal: De Sjabbatkoe**
- * kleurpotloden, viltstiften, (kinder)schaartjes, lijm, glitterstift etc; maanzaad of sesam, zout

Inleiding (± 20 minuten)

Vertel het verhaal *De Sjabbatkoe*. Zodra je bij: 'Door het raampje van de stal keek de koe...' bent, ga je een sjabbattafel dekken. Noem het voorwerp eerst in het verhaal, pak het daarna en zet het op tafel.

Geef de kinderen nadat je het verhaal verteld hebt de opdracht naar de gedekte tafel te kijken: hebben ze zo iets wel eens gezien? Wanneer? Wat hoort er in de beker? Wat is er voor bijzonders met het brood? Hoe heet het? etc. Herhaal op deze manier de woorden sjabbatkaarsen, kiddoesjbeker, challes, challekleedje. Leer de kinderen 'sjabbat sjalom'/'gut sjabbes' en leg uit wat het betekent.

Verwerking (± 25 minuten)

Werkblad sja.1: bouwplaat

Laat de kinderen de bouwplaat zien, vraag ze om de challes aan te wijzen (blad b). Wat hoort er nog meer bij challes? (challekleedje, blad c en zout, blad d).

Laat je leerlingen de challes kleuren. Loop intussen rond en knip voor alle kinderen de challes uit. Bestrijk de uitgeknipte en gekleurde challes dun met onzichtbare lijm en strooi er maanzaad of sesam over. Knip het challekleedje uit (als je de kinderen dit laat doen: gebruik kinderschaartjes!), knip de franje in en versier het. Dat kan met kleurpotlood, maar denk ook aan glitterstiften (letters natrekken), kleine glimmende stickertjes, propjes papier etc.

Als je nog tijd hebt: zet tenslotte het zoutvaatje in elkaar, prik de gaten open met een prikker, plak de onderkant goed vast met plakband en doe er echt zout in. Je kunt dit ook tot een van de volgende lessen bewaren.

Tip: Zet thuis zelf de bouwplaat in elkaar. Je weet dan extra goed waar je leerlingen een beetje hulp bij nodig hebben. Waarschijnlijk kom je nog op andere creatieve ideeën. Je kunt dan meteen zien of ze uitvoerbaar zijn en welk extra materiaal je daarvoor nodig hebt.

Leer de kinderen naar keuze een van de sjabbatliedjes uit deze module.

LES 2

Onderwerp: herhaling en verdieping symbolen sjabbat

Benodigdheden:

JELED.net * *werkbld 1: bouwplaat sjabbat*

JELED.net * *werkbld 2: beracha kaarsen*

* *dekservet, kaarsen, kandelaars, lucifers, challes, challekleedje, zout, druivensap, kiddoesjbeker*

* *(kinder)schaartjes, lijm, toiletrol met daarop passende dop (of leeg flesje vruchtensap)*

Inleiding (± 15 minuten)

Herhaal het sjabbatlidje van de vorige les. Zet een lege tafel middenin de klas, en vraag de kinderen je te vertellen wat er allemaal op hoort te staan voor sjabbat. Zodra een kind een voorwerp noemt haal je het te voorschijn. Laat daarna vertellen waarom het op tafel staat. Vertel daarna iets over de voorbereidingen voor sjabbat (kamer opruimen, mooie kleren), 3 maaltijden, sjabbat overdag. Leer de kinderen de beracha over de kaarsen, en hoe de kaarsen worden aangestoken (ze hoeven de beracha niet uit het hoofd te kennen; voor deze jonge kinderen is het al heel wat als ze de nederlandse tekst kunnen lezen!).

Verwerking (± 30 minuten)

Laat blad a van de bouwplaat zien (sjabbatkaars). Laat de kinderen de kandelaar, kaars en vlam kleuren. Knip zelf de vormen uit: door alle lijnen is dit voor de kinderen nog te moeilijk. Help met het in elkaar vouwen van de kandelaar, schuif de kaars er in en plak daarna het vlammetje vast. Maak daarna de tweede kandelaar. Herhaal de beracha voor de kaarsen.

Begin daarna aan het flesje voor de kiddoesjwijn. Je kunt hiervoor een leeg toiletrolletje gebruiken dat je afsluit met papier en een dop. Een andere mogelijkheid is een plastic wegwerpflesje met dop van 200 ml, bijvoorbeeld van vers vruchtensap. Je kunt hier het etiket met de wijn overheen plakken. Ook het etiket kan worden gekleurd en versierd met bv glitterstiften. Maak de rest van de bouwplaat af, en geef de losse onderdelen mee naar huis, evenals werkbld 2.

LES 3

Onderwerp: havdala

Benodigdheden:

JELED.net * *Werkblad 3: Havdala placemat*

* *havdalakaars, lucifers, beker, besamiembus (gevuld), zwart tekenpapier, aluminiumfolie, Pritt-stift, kaneel en kruidnagel.*

* *kleurpotloden, viltstiften, kinderschaartjes, glitterstiften, gekleurde sterretjes etc*

Inleiding (± 15 minuten)

Laat de kinderen de voorwerpen zien die je hebt meegebracht: havdalakaars etc. Vertel aan de hand hiervan iets over havdala. Leg de nadruk op de symbolen: aan de besamiem-bus laten ruiken, nagels bij het licht bekijken enz. Vertel ook iets over de drie sterren die vertellen dat het 'nacht' is. Leer de kinderen 'sjavoea tov' zeggen (niet in het Ivriet opschrijven).

Verwerking (± 30 min)

Werkblad 3 – Havdala placemat. De havdalakaars (met vlammetjes) en de besamiembus kleuren en uitknippen. Het 'deurtje' van de besamiembus inknippen langs de stippellijn. De beker uitknippen en er aluminiumfolie omheen vouwen, zodat je een 'zilveren' beker krijgt. Plak de havdalakaars en de beker op een vel zwart of donkerblauw papier. Vouw het deurtje van de besamiembus open en plak de bus op, zodat het deurtje open kan. Doe een beetje lijm op het zwarte papier achter het deurtje en strooi er kaneel en/of kruidnagel op. Knip drie sterren uit het folie en plak ze eveneens op. Schrijf 'sjavoea tov' in het Nederlands op het bord en laat het de kinderen zo mooi mogelijk overschrijven op wit of gekleurd papier. Plak dat ook op. Je kunt het blad papier bij een copieerzaak laten lamineren, zodat het meerdere keren gebruikt kan worden als placemat.

TIP

Rond deze tijd beginnen leerlingen van leerplan Alef met leren lezen uit Hoi, ik lees Ivriet!. Het kernwoord van de eerste les is 'sjabbat'.

Je kunt de eerste les Ivriet laten samenvallen met deze module. Maak dan als verwerking een challekleedje, waarop de kinderen zelf in het Hebreeuws 'sjabbat' schrijven. Gebruik grote witte zakdoeken of een klein dekservet voor het kleedje, laat de kinderen hier eerst met potlood שבת op schrijven en het daarna overtrekken met textielstiften in verschillende kleuren. Ze kunnen er ook nog challes, sjabbatkaarsen etc bij tekenen.

LIEDJES:

- * *Sjabbat sjalom*
- * *Hajom jom sjiesjie*

Geef de kinderen de tekst en muziek van de liedjes mee naar huis!